No. 854 Zaterdag 12 Mei 1900. 17de Jaargang.

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Fr. Jacobus Johannes Ambrosius Van Baars,

VAN DE ORDE DER PREDIKHEEREN,

Door de genade Gods en de gunst van den heiligen Stoel,

Titulair Bisschop van Teuchira en Apostolisch Vicaris van Curaçao,

Aan de Geloovigen van zijn Vicariaat

ZALIGHEID IN DEN HEER.

Beminde Geloovigen,

Ofschoon Wij door de noodzakelijkheid gedrongen, slechts voor een bepaalden tijd ons dierbaar Vicariaat gaan verlaten, toch valt Ons dat heengaan zwaar en kost het Ons moeite U die tijding mede te deelen. Wie heeft niet het pijnlijke der scheiding gevoeld, wanneer men dengene moet verlaten, met wien men door hechte banden gebonden is en wien men een oprechte, innige liefde toedraagt? Welnu, uit liefde voor uwe onsterfelijke zielen verzochten Wij eenmaal onzen overste dringend om tot U te mogen gaan; met den loop der jaren en te midden van U gevoelden Wij die genegenheid aangroeien, doch van het oogenblik, dat God Ons, ondanks onze onwaardigheid en geringheid tot uw hoofd en geestelijken leidsman verkoos en aanstelde en Hij Ons met de zorg Zijner Kerk in dit Vicariaat belastte, van dien tijd beschouwden Wij Ons geheel als den *gebondene van Christus*, die zelf den band tusschen U en Ons sterker en nauwer had vastgesnoerd en Wij voelden de liefde in ons hart voor U en alles wat U betreft, in hoogere mate, in kracht en in omvang toenemen. Daarom,— Wij overdrijven niet — valt het Ons zwaar van U, al zij het voor een korten tijd, te moeten heengaan, en dit nog te meer bij de overweging, dat Wij U in nood en lijden en in allertreurigste tijdsomstandigheden achterlaten. Hoeveel pijnlijks en bitters kan er daarenboven in het tijdsverloop onzer afwezigheid voorvallen! Die gedachte pijnigt onze ziel. Dit echter troost, bemoedigt en sterkt Ons: Wij verlaten U, maar Ons vertrek is vooral in het belang van Ons Vicariaat, om elders voor zijn geestelijk en zoo mogelijk tijdelijk welzijn werkzaam te kunnen zijn. Alzoo zal onze tijdelijke afwezigheid, hopen Wij, U toch ten goede komen en later bij onze wederkomst rijke en duurzame vruchten afwerpen.

Want van deze gelegenheid onzer reis zullen Wij tevens gebruik maken om een gewichtigen en aangenamen plicht te vervullen, waartoe Wij volgens de uitspraken der H. Vaders en volgens de kerkelijke voorschriften krachtens onze waardigheid van Bisschop gehouden zijn.

Op den grooten dag zijner heilige wijding heeft elke Bisschop ten aanhoore van het geheele volk vrijwillig de verplichting op zich genomen en voor God en zijn geweten onder eede plechtig zich daartoe verbonden, om op vastgestelde tijden te Rome de roemrijke graven der H. Apostelen Petrus en Paulus te bezoeken, den Roomschen Paus, Christus' Plaatsbekleeder op aarde, bij die gelegenheid zijn eerbewijzen en gehoorzaamheid te betoonen en Hem rekenschap af te leggen van de uitoefening van zijn herderlijk ambt, van den staat zijner Kerk, van de zeden en den tucht van Geestelijkheid en geloovigen en van de zielen, die aan zijne herderlijke zorgen zijn toevertrouwd.

Door dat middel moet de eenheid onder de verschillende Kerken over het gansche aardrijk verspreid met haar aller Hoofd onverbreekbaar bewaard blijven. De eenheid in geloof, in bestuur en eeredienst, die uit den aard der waarheid en volgens Christus' instelling voor de geheele wereld de kenmerkende eigenschap der ware Kerk van Christus is, die eenheid moet, door die gemeenschap der Kerken met haar geestelijk, zichtbaar Opperhoofd niet enkel onfeilbaar blijven voortbestaan, maar daarenboven krachtiger zich openbaren en ontwikkelen en voortdurend zegenrijke vruchten afwerpen voor de geloovigen.

De eerste Bisschoppen, die deze gehoorzaamheid betuigden, waren de Apostelen zelven. De H. Apostel Paulus verklaart ons, dat Hij na drie jaren van apostolischen arbeid naar Jerusalem opging om Petrus te zien. Zeker, ook Jerusalem was hem overdierbaar. Daar had Jesus, Zijn gekruiste goddelijke Meester, het eenig voorwerp zijner kennis en zijner liefde geleefd, daar had Jesus geleden. Daar was Jesus gestorven. Op den Golgotha en bij het graf van zijn aanbiddelijken Heiland zou zijn groote ziel met een krachtiger leven bezield, door een feller liefdevuur ontstoken worden. Toch was dit het doel niet van Paulus' reis. De Apostel der Heidenen, uit den derden hemel weergekeerd, kwam volgens zijn eigen verklaring in de heilige Stad Gods om *Petrus* te zien. Al mocht Jacobus, bijgenaamd de Rechtvaardige, door Christenen en Joden gelijkelijk geëerd, te Jerusalem een groote Apostel, de bloedverwant des Heeren, de Bisschop der stad wezen, toch geldt Paulus' bezoek niet hem maar Petrus. Paulus wil het Opperhoofd der Kerk zien en hooren, aan dat Opperhoofd rekenschap van zijn apostolischen arbeid afleggen en volgens Gods wil door zijn voorbeeld aan alle volgende eeuwen leeren, hoe de band der eenheid tusschen alle Kerken en haar geestelijk Hoofd moet worden onderhouden. En vele jaren later, nadat hij weder vele landen en volken door de verkondiging des Evangelies voor de gekruisigden Godmensch gewonnen had, gevoelde de Apostel Paulus weer dezelfden aandrang in zijn hart, maar nu om Rome te zien, Rome dat geworden was de stad van Petrus en waar deze den hoofdzetel gevestigd had van het door Christus gestichte Godsrijk.

Naar dat welsprekend voorbeeld hebben de Bisschoppen door alle eeuwen heen, wanneer ook zij de plaatsen van hun rechtsgebied waren doorgetrokken, dezelfde behoefte gevoeld om Rome te zien, om Petrus te bezoeken. Rome door het bloed van millioenen Martelaren geheiligd, met zijn grootsch verleden, zijn rijke kunstschatten, zijn eerbiedwaardige heiligdommen, zijn kostbare wonderwerken mocht hen levendig aantrekken en tot bewondering vervoeren, bóven dat alles is het Petrus, dien zij daar zochten op de allereerste plaats. Dien zij te Rome gaan groeten, vereeren, raadplegen is Petrus, die in zijn roemrijk graf hun eerbewijzen, hun gebeden, hun verlangens aanhoort, en op zijn onsterfelijken troon door den mond van zijn opvolger alle twijfelingen oplost, alle moeilijkheden uit den weg ruimt, onfeilbare uitspraken geeft, de krachtigste zegeningen uitstort en alle werken aanmoedigt ter eere van God en tot heil der zielen ondernomen. Zoo is de reis eens Bisschops naar Rome een reis van betamelijkheid en plicht, van eerbied en godsvrucht, van zegen en genaden.

Dien plicht gaan Wij nu vervullen. Den Allerheiligsten Vader, Christus' Stedehouder op aarde, gaan wij onze godsdienstige gevoelens van trouw, eerbied, gehoorzaamheid en liefde openbaren; Hem rekenschap afleggen van het bestuur en den geestelijken staat van ons Vicariaat; den band van eenheid en liefde nauwer aanhalen die ons met Christus verbindt; den raad inwinnen en de vermaningen aanhooren tot bevordering en bloei onzer Kerk; de rijkste zegeningen ontvangen voor Ons zelven en al onze dierbare kinderen; en op die wijze met groot voordeel te mogen arbeiden in het belang van ons dierbaar Vicariaat is onze vurigste wensch en zal onze ziel met een onuitsprekelijke vreugde vervullen.

Wij vertrouwen vastelijk te slagen maar onder deze voorwaarde, dat dat gij uwerzijds daartoe meewerkt. Zijn de rampen, die God in Zijne rechtvaardigheid over de wereld zendt straffen der zonden; de zegeningen zijner barmhartigheid zijn de belooningen der deugd. Daarom bidden en smeeken Wij U, Bem. Chr., door de liefde van Jezus en bij de zaligheid uwer ziel, nu gij boete gedaan hebt over uwe zonden, wacht U tot een onwaardig, schandelijk, onchristelijk leven terug te keeren, maar volhardt in het vluchten der zonden zoomede van hare gevaren en gelegenheden; onderhoudt getrouw de geboden van God en Kerk; nadert meermalen tot de H. Sacramenten; door die rijke genademiddelen zal de liefde van Christus in u blijven en zult gij de goddelijke zegeningen zeker waardig worden. Ook smeeken Wij U voortdurend te bidden, dat Wij Gods zegeningen mogen waardig worden en al onze ondernemingen met den besten uitslag bekroond worden. Bidt ook voor Ons, opdat God Ons op onze heen- en terugreis tegen alle gevaren en ongelukken behoede. Te dien einde schrijven Wij voor, dat gedurende onze zeereis op het einde der H. Mis na de andere gebeden 3 Wees gegroeten gebeden worden.

Gedenkt en helpt gij Ons, Bem. Chr., ook Wij zullen U niet vergeten, noch zonder steun achterlaten. Te dien einde hebben Wij tijdens Onze afwezigheid den Zeereerw. Pater Gregorius Willems tot Onzen apostolischen Provicaris aangesteld en Zijn ZEerw. tot bestiering van Ons Vicariaat van onze gewone en buitengewone machten voorzien.

Wij hebben U ook in dezen tijd op een meer bijzondere wijze onder de machtige bescherming gesteld der onbevlekte Moedermaagd, de gezegende Patrones van Ons Vicariaat.

Ook zullen Wij U op alle heilige plaatsen, die Wij het voorrecht zullen hebben te bezoeken, in onze gebeden indachtig zijn en dagelijks in het H. Misoffer de genade en den zegen des hemels over U afsmeeken, opdat de goede God U allen beware en bescherme en in vrede en vreugde doe leven, nu en wanneer Wij in uw midden zullen zijn wedergekeerd. Tot onderpand dier bescherming en zegen des Hemels geven Wij U allen uit geheel ons hart onzen bisschoppelijken zegen.

Gegeven te Curaçao den 1 Mei 1900.

† fr. JACOBUS AMBROSIUS
Tit. Biss. en Ap. Vic.

Feuilleton.

HONOR I COMBATE.

(49)

—No rabia, Erna. Mi no a papia pa ofendé bo. Ajera atmósfera a traha asina tantoe riba nervionan, koe ta haci hende rabiar, koe é ta loebida su més. Bo també tabata fuerte.

El a fiha su bista riba cara pálida i tristoe di su cunjar mientra é tabata disculpé coe dificultad.

— Si mi a papia algo, koe a molestia bo Lily, Erna a respondé carinjosamente, anto ta duel mi...... Lo bo kier telegrafia tanta Marie pa mi, Herman? Ainda mi tin un pidimentoe mas. No bisa Bertie, koe mi biaha ta sin término di tempoe; largé keré koe ta un biaha corticoe.

REDE

UITGESPROKEN DOOR DEN HOOGEDEL GESTRENGEN HEER

Mr. C. A. H. BARGE,

Gouverneur der kolonie Curaçao,

bij de opening der vergadering van den Kolonialen Raad

voor het nieuwe zittingjaar

1900 – 1901.

Mijne Heeren,

Hoe gaarne hadde ik, nu mij nogmaals het voorrecht te beurt valt, ingevolge art. 77 van het Regeeringsreglement, Uwe vergadering te mogen openen, bij de indiening der koloniale huishoudelijke begrooting voor het eerste jaar der nieuwe eeuw, een blijden terugblik op het afgeloopen tijdperk kunnen slaan en een hoopvol beeld van het ingetreden zittingjaar kunnen ontwerpen.

Helaas is dit niet het geval, en moet ik ook nu weer stilstand, zoo niet achteruitgang in handel en scheepvaart constateeren; op droogte en mislukte oogsten wijzen, en met U steeds den invloed derzelfde ongunstige omstandigheden op de welvaart onzer kolonie betreuren.

De gevolgen der onzekere regeeringstoestanden in de omliggende republieken werd weer pijnlijk gevoeld, en de schier overal ter wereld ondervonden malaise op financieel en economisch gebied werd daardoor voor onzen handel te drukkender.

Is voor de naaste toekomst hierin verandering te verwachten?

Veel is er wat tot ontkennende beantwoording dier vraag schijnt te dringen, maar toch ontbreken ook de gegevens niet, die zich tegen eene bepaalde ontkenning verzetten.

Mocht het feit, dat na lange jaren de Nederlandsche en dus de Curaçaosche belangen in Venezuela wederom een vertegenwoordiger hebben, er toe kunnen bijdragen, dat de abnormale positie van den handel uit de Antillen dáár wederom tot den normalen toestand van den handel met de overige landen werd teruggebracht, dan zou ik meenen, dat men daarop met grond de hoop op eene niet geringe verbetering van den toestand van handel en scheepvaart zou mogen bouwen.

De hervatting op veel uitgebreider schaal en onder voor de kolonie veel voordeeliger condities der goudexploitatie op Aruba geeft ook aanleiding, voor de koloniale middelen op verbetering te hopen, terwijl bij eene betere verzekering van de opbrengst der bestaande invoeren accijnsrechten, waartoe middelen zullen worden voorgesteld, dien gij uwe ernstige overweging niet zult ontzeggen, zeer zeker de verklaring kan worden herhaald, dat onze drie benedenwindsche eilanden althans den financieelen steun van het Moederland niet behoeven.

Wordt daarbij naar vermeerdering van uitvoer getracht door bescherming der reeds bestaande, en door het steunen van ernstige proeven met nieuwe culturen, dan mag ook van den landbouw en de landexploitatie krachtige medewerking tot het herstel van het financieel evenwicht dier drie eilanden worden verwacht.

Met voldoening moet worden erkend, dat de bevordering en uitbreiding van den kleinen landbouw er niet weinig toe heeft bijgedragen, om, niettegenstaande de droogte der laatste jaren, de bevolking der buitendistricten voor grootere ellenden te bewaren. Daarom zal ook wel worden toegestemd, dat bij bevordering van nieuwe culturen, de belangen der oude, beproefde culturen, welke wel is waar geen voorwerp van uitvoer opleveren, maar die in de behoefte van een groot deel der bevolking helpen voorzien, en waarvan de vruchten en voordeelen niet door buitenlandsche aandeelhouders, maar door het volk zelf worden genoten, niet uit het oog mogen worden verloren.

Vergis ik mij niet, dan zijn ook de vruchten van het onderwijs — waarbij zoowel op de bijzondere als op de openbare scholen met ijver en toewijding naar degelijkheid en vooruitgang wordt gestreefd — ieder jaar duidelijker te bespeuren, en mag gehoopt, dat ook dit een krachtige hefboom tot verbetering van den toestand zal blijken.

De gezondheidstoestand was over het algemeen niet ongunstig, en in weerwil van alle tegenspoeden en van den druk der omstandigheden bleef de goede, ordelijke, vreedzame tevreden geest van de Curaçaosche bevolking zich steeds gelijk.

Ik meen, Mijne Heeren, dat waar niettegenstaande de onvoordeelige gegevens in het verleden nog op zooveel goeds valt te wijzen, het vertrouwen in de toekomst niet mag opgegeven.

Wordt dat goede slechts erkend, gewaardeerd en vooral aangekweekt en met voor de slagen van den tegenspoed onbuigzame energie geexploiteerd, dan mogen daarvan, onder gunstige omstandigheden, voor de toekomst nog schoone gevolgen worden verwacht.

Op Uwe welwillende medewerking tot alles wat daartoe kan leiden, geeft het verleden het recht voor de toekomst te hopen.

Moge in dit nieuwe zittingjaar door het Bestuur, in verbetering der omstandigheden, veelvuldig aanleiding worden gevonden, die medewerking in te roepen tot bevestiging en bevordering van het welzijn der kolonie!

Wat ik in de laatste dagen mocht ondervinden legt mij den duren plicht op in diepgevoelde erkentelijkheid steeds vuriger de bede te uiten:

Dat geve God!

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1900-1901 geopend.

OORLOGSNIEUWS.

De Boerenlezing over de hinderlaag bij Koornspruit.

Een telegram uit De Wet's lager bij de waterwerken aan de Modderrivier van 1 April, den 2en over Brandfort verzonden en eerst zes dagen later te Londen gepubliceerd meldt het volgende:

Vrijdag-avond ontving generaal De Wet bericht, dat de britsche troepen, die onlangs Thabanchu hadden bezet, deze plaats ontruimden wegens het oprukken van commandant Olivier uit het Zuiden. Generaal De Wet besloot hun den pas af te snijden en bereikte na een schitterende nachtmarsch de Amla-kopjes ten Noorden van Modderrivier dicht bij de waterwerken. Hij zag het britsche kamp in de diepte liggen. Er heerschte vredige rust en er waren geen voorposten uitgezet.

Generaal De Wet bracht onmiddellijk een Krupp-batterij in stelling. De commando's, 1500 man sterk, bezetten strategische punten, de Engelschen omsingelende. De commando's van Kroonstad en Bloemfontein namen stelling vlak bij de [illegible]wen van het spoorwegstation en aan een lager gelegen drift van de rivier. Toen het daglicht goed was doorgebroken, werd het teeken tot den aanval gegeven. De Krupp-kanonnen begonnen granaten en kartetsen in het britsche kamp te werpen. De Engelsche artilleristen snelden naar de kanonnen en reden met deze naar een verwijderde stelling. Dit vervulde den burgers van Winburg en Bethlehem met vreugde. Zij galoppeerden over het open veld tegen het britsche geweervuur in. De Engelschen konden zich niet herstellen van de verrassing. Generaal De Wet moedigde de mannen aan op hun rit naar de britsche stelling op het veld zonder bedekking. Gedurende deze beweging galoppeerde een britsche batterij naar een hoogte die vol Burgers was. Er werd geen schot gelost, totdat de kanonnen op 30 yards genaderd waren. Toen weerklonk het geratel der Mausers. De paarden der britsche kanonnen werden neergeschoten in rijen en naast de dieren vielen de artilleristen. Zeven kanonnen vielen den Vrijstaters in handen.

De zwaarste verliezen zijn in het gevecht bij Koornspruit geleden door het 10e regiment huzaren, dat 22 vermisten heeft, de U-batterij met 24 zwaar gewonden en 6 vermisten. Roberts' ruiterij met 16 gewonden en 36 vermisten.

Het totaal der verliezen bedraagt 450.

De positie van lord Roberts te Bloemfontein.

Een Afrikaansche correspondent schrijft aan het *Handelsblad:*

Het is wel de moeite waard, de positie van lord Roberts te Bloemfontein na te gaan. Na de overgaaf van Cronjé, het ontzet van Kimberley en Ladysmith en het gevecht bij Populierbosch, wend de Jingo-pers, die zoo lang in zak en asch had gezeten, dol van opgewondenheid. Vergeten waren alle opgedane ervaringen, geleerd hadden zij niets; met een paar snorkende zinnen en een pennestreek maakte zij den geheelen veldtocht af. Toen Bloemfontein werd bezet zonder dat een schot was gevuurd, werd onze „Bobs" ten hemel verheven, en men verwachtte van hem dat hij den oorlog in een week tijds zou beëindigen. Men hoorde van niets dan van de groote geestdrift, waarmede de troepen door de Vrijstaters werden ontvangen, van het vurig verlangen, waarmede de eed van trouw overal werd afgelegd en de snelheid, waarmede de Mausers inkwamen, „sneller dan een fabriek ze kan afleveren", zooals een der correspondenten meldde. Staatslieden van allerlei grootheid en kleur twistten midder[illegible] over de verdeeling en het lot van het land, dat nog veroverd moest worden.

Maar er kwam een verandering van tooneel, Lord Roberts is te Bloemfontein en zal er nog een flinken tijd blijven. Zijn leger is samengesteld uit menschen van allerlei slag, voor het meerendeel stedelingen, losbandig en verwijfd en daarom ongeschikt om de vermoeienissen te weerstaan van de geforceerde marschen in een afmattend klimaat. De natuurlijke

---

Erna su wowonan a jena coe awa. Pa scondé su sintimentoe es oficial dici:

Pa despedida lo bo no pidi nos percura bon pa nos jioe?

Un mei ora despues é tabata keré koe esai ta necesario, aunké Lily — den profundo di Lily su coerazon é tabata contentoe koe su cunjar ta bai — a caba di siguré koe bao di su vigilancia, Luisa lo percura pa e jioe mes bon koe Erna.

Naturalmente koe despedida den es dos roemannan ai tabata frioe. Herman Harteneck sin embargo, ora el — coe e jioe na mân tabata jama e tanta adios sin koe é tabata mira — tabata weita es tren bai, tabatin un sintimentoe, koe ta bendicion a sali for di su cas.

Atardi el a bai Hollenstrasze den bistir di política, pasando den toer caja.

Mas tantoe Erna tabata jega na su tera nativa, mas fuerte un sintimentoe di desesperacion tabata cohé. Cada bez imagen di es hobencito tabata presenta su dilanti, manera hariendo i sacudiendo su sombré, el a miré di último bez. Es camina tabata parcéle sin fin; el a cai den un aturdimentoe koe apena é por a disperta di djé, ora é tabata sali for di tren i coe cochero di su tio tabata coemindé coe un cara contentoe.

Ora koe es wagen a keda para na Amalienhof i koe mes ora tanta Marie a parcé den trapi, Erna a boela na su garganta jorando. El a drecha corporal i spiritual asina tantoe, koe a dura hopi, promer koe es senjora por a comprendé den es palabranan coe joramentoe, koe den familia di Harteneckpan na Nesthausen no a socedé ningun disgracia. Es telegram a spanta senjora Von Glockner mas tantoe ainda, pasobra su esposo no tabata na cas.

E tabata consola i anima es moza tiernamente i supliké di spera coe su combersacion té su sigiente dia.

— Mainta tempran lo mi skirbi bo tio, ki un bon bisjita nos a haja; i anto sigur lo é pura su biaha; tantá Marie dici mientra é tabata hiba Erna ariba.

— Ai si, mi tio no ta na cas. Dispensa mi, tanta, koe ta awor noema mi a ripara. Si bo kier haci mi un gran placer, anto no skirbié. Larga mi pasa es tempoe pa mi bini na mi mes, coe bo sol. Ta parcé mi, koe mi a sali na un tera stranjero i bolbé na cas di mi tata. Es lágrima, koe a contené un poco for di cara di Erna a bolbé bacia atrobé. Sagudiendo cabez i jen di compasion es muger bieuw tabata observa su favorita.

* * *

Anochi, ora Erna a bai sosega su curpa, a pasa masjar ora promer koe é por a haja sonjo; ma también solo tabata altoe na cieloe caba ora el a spierta. El a abri su braza pa su tanta, koe a bin sinta na su cama poco-poco, coe un suspiro di alivio. Despues na desajuno, el a conta kiko ta causa koe a trecéle aki sin spera.

— Mi no ta comprendé muchoe bon, com lo ta awor, asina el a concluí tristemente i coe major discrecion su informe.

— Aki bo mester keda, mi jioe, es senjora dici sjangrina. Pakiko mes ora despues morto di bo tata, bo no a bini cerca nos? Mi no por loebida koe bo no tabata kier, lo tabata un legria pa nos di percura pa bo i pa bo porvenir. Enfin, tio Frans lo spanta si é mester tendé toer es cosnan ai. Hende ta tendé semper un cos aki i aja, pa esai bo noticia no ta sorprendé mi tantoe com lo ta fin di toer es cosnan ai coe Herman!...... Bo no kier pa mi skirbi bo tio awé tampoco?

Cansár di spiritu i di curpa Erna a pasa henter dia droemir riba es cama di moda bieuw di su tanta, observando i saludando es obhetonan bien conocir di es cuarto, coe un sintimentoe di satisfaccion. E tabata scucha sona di es angúanan di brei di tanta, koe tabata mescos koe un música den su orea. Es un dia ai é no kier a pensa ma solamente sosega, mescos koe ta den un porta di seguridad el a jega [illegible] biaha di lamar spantosa.

Su otro dia es dos mugernan ai a bai na un pueblocito koe ta pertenecé na Hartenstein, pa sorprendé pastoor i su roeman muger. Débil di bihesa i coe un curpa corcobar, es sacerdote anciano tabata pura dilanti su antiguo discípule, ma den su wowonan débil tabata brilja ainda es espresion bieuw i bondadosa. Su boz suave tabata papia palabranan di consuelo, ora den su cuarto di estudio Erna a abri su coerazon pé.

Entretantoe roeman di es pastoor tabata camina bai bini di kamber na coesjina, pa prepara algo di gasta pa es bisjitanan.

— Ki boenita, ki silencio, ki confianza tin den boso; bon hendenan, Erna dici coe dolor profundoe.

E ta sigi.

gevolgen konden niet uitblijven. Gedecimeerd door gevechten en ziekte, onvoldoende gekleed en dikwijls onvoldoende gevoed, hebben zij, hoe dapper zij ook zijn, de verve, de élan en bovenal de beweglijkheid verloren, die zoo noodig zijn voor succes tegenover een vijand, zoo gehard, zoo dapper en zoo bewegelijk als de Boeren. Bovendien vecht deze vijand voor alles wat een man dierbaar is, in zijn eigen land, waar hij de keus heeft van eigen stellingen.

Een andere moeilijkheid is gelegen in de paarden. Naar alles wat men hoort zijn de arme dieren in een allertreurigsten toestand. Gewend om des nachts op stal te staan, om geregeld gevoed en verzorgd te worden, moet alleen reeds de verandering tot een leven in de open lucht ze zwaar aangegrepen hebben. Wie als de schrijver, heeft ondervonden de plotselinge verandering van temperatuur in beide Republieken, waar de thermometer van schier bloedhitte overdag daalt tot eenige graden onder het vriespunt des nachts, kan oordeelen over de uitwerking van dit klimaat op de paarden. De Vrijstaat is voor het meerendeel een grasland en de onervaren reiziger, die voor het eerst de golvende weiden ziet, die zich zoo ver het oog reiken uitstrekken en begroeid zijn met gras van bijna vijf voet hoog, zou allicht gelooven, dat de last van den voederaanvoer voorbij is. Maar spoedig blijkt hem, dat hij zich vergist heeft. Laat hij de paarden grazen op de weelderige weiden, dan zal hij zien dat de dieren, hoe hongerig ze ook zijn, den neus zullen ophalen voor het voedsel, tenzij ze geboren en grootgebracht zijn in den Vrijstaat. Bijgevolg moet voor alle engelsche paarden geperst voeder worden aangevoerd, waardoor de moeilijkheden voor het comissariaat ontzagelijk zullen stijgen. Hoe treurig het met de paarden reeds uitziet, hebben wij reeds vernomen uit brieven van Engelsche officieren. Armzalig, met uitstekende ribben, zeere beenen en gewonde ruggen, uitgezogen door de insecten, die een ware plaag voor het land zijn, zijn ze voor den dienst niet langer geschikt. Zij zullen het nooit weder worden ook! De versche remonte-dieren zijn voorbestemd om hun lot te deelen; het is slechts een quaestie van tijd.

Het is dus duidelijk, dat alleen reeds wegens den toestand van het britsche leger, de positie van lord Roberts geenszins veilig of gunstig is.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Kerkelijke berichten.

Laatstleden Maandag vertrok per *Prins Willem III* van den *K. W. I. M.* naar Nederland Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars, Apostolisch Vicaris van Curaçao.

De WelEerwaarde Heer D. V. Kors, die verleden week Zaterdag hier met de *Gouverneur Van den Brandhof* van St. Martin arriveerde, vergezelt Z. D. H. op de reis naar Holland.

Havennieuws.

De nieuwbenoemde Consul-Generaal der Nederlanden bij de republieken Venezuela, Colombia en Ecuador met standplaats Caracas, Mr. A. F. Van Leyden, vertrok laatstleden Maandag per *Philadelphia* van de *Red D Line* via La Guaira naar Caracas.

* * *

Aanstaanden Woensdag 's morgens om zeven uur vertrekt de *Gouverneur Van den Brandhof* naar de bovenwindsche eilanden Saba, St. Eustatius en St. Martin, N. G.

* * *

Het stoomschip *Hildur*, in dienst van de *Red D Line*, zal Donderdag hier van Maracaibo arriveeren en denzelfden dag de reis naar New-York voortzetten.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Eugéne Evertsz, Antonia E. Hartman, Pierre barba di chincha, Cornelia Schlag, Mrs. Tela, De 1ste Luitenant belast met het beheer over het materieel der Artillerie (aang.)

* * *

De met den Nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba te verzenden brievenmalen worden Dinsdag 15n. dezer om 5 uur des namiddags gesloten.

Leger.

De detacheering van den officier van gezondheid 2e. kl. J. H. M. Ellis, arts, bij de West-Indische landmacht te Curaçao is verlengd met drie jaren en aldus nader bepaald op zes jaren.

Een gedenkwaardige dag.

Laatstleden Zondag heeft Curaçao blijde feestgevierd ter herdenking van den dag, dat de Hoogedel Gestrenge Heer Mr. C. A. H. Barge als Gouverneur het bestuur van de kolonie Curaçao in handen nam.

Deze feestviering werd in den vroegen morgen, toen de vlaggen van openbare en particuliere gebouwen en van de schepen geheschen waren, geopend door eene muziekuitvoering, gegeven door de kapel van de dd. Stedelijke Schutterij in de kiosk vóór het gouvernementshuis.

De kerkelijke feestviering was voorbereid door een Commissie, bestaande uit de Heeren: René Araujo, J. Boer, P. Curiel, R. de Lannoy en B. v. d. V. Zeppenfeldt. Deze feestviering, die in de St. Annakerk te Otrabanda ten negen uur een aanvang nam, begon, toen ZHEG. de Gouverneur volgens het kerkelijk ceremonieel naar zijne plaats was geleid en Z. D. H. Mgr. J. J. A. Van Baars op zijn troon plaats had genomen, met een plechtige H. Mis, waarbij het Fraterskoor van het *Colegio Santo Tomás* de *Missa in hon. Cordis Jesu* van Ferd. Schaller verdienstlijk uitvoerde, en werd besloten met een plechtig *Te Deum* van A. J. Nouwens, waarbij Z. D. H. de Apostolische Vicaris van Curaçao officiëerde.

Na afloop der plechtigheden werd ZHEG. de Gouverneur door de Heeren der Commissie naar zijn rijtuig geleid en aan ZHEG. een keurig uitgevoerde brief van gelukwenschen overhandigd.

Ten half twaalf was er receptie op het Raadhuis en toen werd bij monde van den Hoogedel Gestrengen Heer Mr. Th. J. A. Nuijens, Procureur-Generaal der kolonie Curaçao, uit naam der ambtenaren den Gouverneur een geschenk in brons aangeboden, een navolging in miniatuur van den bekenden *Mozes* van Michael Angelo. Ook de handelsagent van Venezuela, de Heer M. Bethencourt, overhandigde uit naam van den President van Venezuela aan ZHEG. een gouden horloge-ketting en een kostbaar gouden savonet-horloge met briljanten omzet, dat aan de eene zijde het gegraveerde portret van Bolivar, aan de andere het wapen van Venezuela eveneens gegraveerd vertoont. Voor beide blijken van hoogachting en belangstelling dankte de Gouverneur in gevoelvolle woorden.

Des avonds ten zes uur had in het *Wilhelmina-park* te Pietermaai de onthulling plaats van het borstbeeld des Gouverneurs. De President der Commissie van de Koninginne-feesten in 1898, de Heer M. J. Selhorst, bood den Gouverneur deze hulde aan, terwijl uit naam der Dames-Club *Entre Nous*, die met zooveel energie en volharding het initiatief nam voor het stichten en het aanleggen van het *Wilhelmina-park*, Mejuffrouw Rebecca C. Henriquez, het woord richtte tot ZHEG. Bij deze plechtigheid verleende het muziekkorps *Orfeo* zijn onschatbare en hoog geapprecieërde diensten.

Zoo spoedde deze gedenkwaardige dag ten einde. Ten vijf uur deden nog de gezamenlijke draaiorgels onzer stad zich voor het gouvernementshuis hooren, een hulde, die wegens het eigenaardige een bijzonder karakter verkreeg. Een waardig slot was echter de serenade, die onder fakkellicht 's avonds ten acht uur aan den Gouverneur werd gebracht en waarbij de Heer A. J. Leyba ZHEG. een zijden vlag overhandigde, waarop geborduurd staat: Mr. C. A. H. Barge 6 Mei 1890–6 Mei 1900. Verder werd 's avonds nog op verschillende plaatsen vuurwerk ontstoken.

Geve God, dat de wenschen tot heil van Curaçao's landvoogd, den Hoogedel Gestrengen Heer Mr. C. A. H. Barge, op dezen gedenkwaardigen zesden Meidag geuit, allen in vervulling gaan.

Opening van den K. R.

Dinsdag 8 Mei had volgens het gebruikelijk ceremonieel de opening plaats van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1900–1901.

Des avonds vereenigde ZHEG. de Gouverneur de Leden van den K. R. aan een gemeenschappelijken disch.

Een toezending.

Van de Heeren Soublette & Zoon, de bekwame en artistieke photografen onzer stad, ontvingen wij deze week in dank een prachtige photo, voorstellende het *Wilhelmina-park* op het oogenblik, dat het borstbeeld van den Gouverneur wordt onthuld.

Op den achtergrond strekt zich geheel Pietermaai uit, zoodat door deze opname de collectie stadsgezichten van de Heeren Soublette weder met een —wij zouden bijna zeggen: met het schoonste—is verrijkt.

Gelijk alle photographiën van de firma Soublette onderscheidt deze zich ook door scherpe en fijne afwerking, iets wat nog meer zal gewaardeerd worden, wanneer men bedenkt dat deze opname geschiedde 's avonds ten half zeven. Wij raden dan ook iedereen aan, die een der schoonste gedeelten van onze stad in zijn geheel wil overzien en tevens een kleine herinnering aan 's Gouverneurs Barge's jubilé wil bezitten, zich bij de Heeren Soublette & Zoon bovenbedoelde photographie te verschaffen.

Ingezonden Mededeelingen.

BUITENLAND.

Portugal. — Omtrent het vonnis van het scheidsgerecht te Bern in zake het geschil over den Delagoabaai-spoorweg, seinde *Reuter* aan de londensche bladen de volgende bijzonderheden:

De uitspraak is met algemeene stemmen geschied.

Portugal is veroordeeld om aan de Vereenigde Staten en Engeland boven de 28,000 pd. st., die in 1890 zijn betaald, nog te betalen een bedrag van fr. 15,314,000 met rente tegen 5 percent van 25 Juni 1889 tot den dag der betaling.

Dit bedrag zal, na aftrek van de kosten van de scheidsrechterlijke uitspraak, welke voor rekening van de eischers [de Vereenigde Staten en Engeland] komen, met de in 1890 gestorte som-kapitaal en interest-worden besteed om de obligatiehouders en zoo noodig de overige crediteuren van den Delagoabaai-spoorweg te betalen. De eischers zullen zelf de verdeeling van de schadeloosstelling moeten maken,

De portugeesche Regeering moet in handen van de amerikaansche Regeering storten de som, die op grond van deze verdeeling zal toekomen aan mevrouw Mc Murdo, die door deze Regeering wordt vertegenwoordigd in haar hoedanigheid van obligatiehouder van den eersten en tweeden rang.

Zij zal het overschot aan de Regeering van Groot-Britannië betalen, die voor alle andere rechthebbenden optreedt.

De kosten zullen gelijk over de drie partijen in het geding worden verdeeld.

De conclusies der partijen zijn, voorzoover zij niet in overeenstemming zijn met deze uitspraak, vervallen.

De zaak waarover het loopt is deze. De portugeesche Regeering verleende in het jaar 1883 aan een amerikaanschen kolonel, Mc Murdo geheeten, concessie voor den aanleg van een spoorlijntje van de grenzen der Zuid-Afrikaansche Republiek naar Lorenzo Marquez. Murdo, die een dosis energie bezat, welke in omgekeerde evenredigheid stond tot het kapitaal waarover hij beschikte, bracht de hem verleende concessie in een portugeesche vennootschap waarvan de statuten door de Regeering te Lissabon werden goedgekeurd. Maar aan deze vennootschap ontbrak een voldoende kapitaal om het werk uit te voeren en zoo kwam de portugeesche combinatie ertoe in '87 haar rechten en verplichtingen over te dragen aan een engelsche maatschappij. De termijn binnen welken de spoorlijn gereed moest zijn, naderde met rassche schreden, maar daar het werk onmogelijk op den bepaalden tijd kon worden opgeleverd, verklaarde de portugeesche Regeering in Juni '89, zich beroepend op de bepalingen der concessie, deze laatste vervallen—volgens de *Times* onder pressie uit Pretoria. De maatschappij riep nu de hulp in der Regeering te Londen, de weduwe van den inmiddels overleden kolonel Mc Murdo die van de Regeering te Washington. In 1891 besloot men het twistgeding te doen beslechten door een drietal *arbiters*, te benoemen door den Zwitserschen Bondsraad. Dezen zouden hun oordeel hebben te vellen niet over de rechtmatigheid van het intrekken der concessie door Portugal—te Lissabon erkende men ronduit gehandeld te hebben in strijd met het contract—maar over het bedrag der binnen 6 maanden na den dag van uitspraak te betalen schadevergoeding. De stapels paperassen door de drie belanghebbende partijen naar Bern gezonden, benevens de moeilijke en kostbare onderzoekingen *in loco* waren oorzaak, dat de commissie met haar gewichtige taak slechts zeer langzaam vorderde. Waar men zich in Engeland het meest over bezorgd maakt is, dat Portugal ter voldoening zijner schuld misschien andere hulpbronnen zal vinden dan juist een engelsche leening. Ware dit het geval, dan zou voor Engeland de kans op pacht of exploitatie der bewuste spoorlijn—de „conditio sine qua non" waarop het aan Portugal de noodige fondsen zou willen verstrekken—verkeken zijn en de toekomst-idealen over zijn aanstaanden heerschappij aan de Delagoabaai blijken illusiën te zijn geweest. De laatste troonrede van koning Carlos deed wel vermoeden, dat Portugal, ondanks zijn ongunstige financiëele positie, zich de middelen zal weten te verschaffen om zonder in Engeland's of Amerika's handen te vallen, aan zijn verplichtingen te voldoen, „Het rijk zal zijn portugeesche bezittingen in Zuid-Afrika weten te behouden", verzekerde Zijne Majesteit.

Advertentien.